

Patriotten tegen orangisten

Lesbrief

1

OPDRACHT

De leerlingen ontdekken het verschil tussen patriotten en orangisten. Ze kiezen bij welke groep ze zouden horen en maken een naambordje om dat te laten zien.

Groep 5-8

LEERDOELEN

- De leerling kent het verschil tussen patriotten en orangisten.
- De leerling weet dat een revolutie een grote verandering is.
- De leerling weet hoe het bestuur en de groepen mensen in het land verdeeld waren vóór de revolutie.
- De leerling weet waarom veel mensen boos en ontevreden waren, en dat er daardoor een revolutie begon.

STAPPENPLAN - 25 MINUTEN

STAP 1

Lees het verhaal voor (zie achterzijde)

Het verhaal over Riekelts en Jannetjen die laten zien dat ook Urk verdeeld was.

STAP 2

Wat zijn de verschillen? (5 minuten)

Laat de leerlingen twee kolommen tekenen in hun schrift of gebruik het werkblad. Zet boven de ene kolom Patriotten en boven de andere Orangisten. Lees samen het verhaal voor. Leerlingen mogen intussen kenmerken opschrijven van patriotten en orangisten.

STAP 3

Keuze maken (5 minuten)

Laat de leerlingen nadenken bij welke groep zij graag zouden willen horen. Vraag hen kort te bedenken waarom ze die keuze maken.

STAP 4

Naambordje maken (12 minuten)

Geef de leerlingen papier en kleurmateriaal. Laat ze hun naam opschrijven en duidelijk kiezen voor **patriot** of **orangist**. Stimuleer dat ze hun bordje versieren met kleuren, symbolen en tekeningen.

STAP 5

Presenteren (3 minuten)

Laat een paar leerlingen hun bordje tonen en kort vertellen waarom ze die keuze hebben gemaakt.

VOORLEESVERHAAL

Op een frisse ochtend in 1790 liep Riekelt bij de rede van Urk. De plek waar de botters beschut lagen voor de wind en waar ze in de winter op het strand werden getrokken.

Riekelt droeg een emmer met schelpen die hij van het strand had geraapt. Bij de botters zag hij Jannetjen. Zij hielp haar vader touwen oprollen van de vissersboot.

“Dag Jannetjen,” riep Riekelt. “Heb je gehoord van Frankrijk? Daar hebben ze de koning weggejaagd! Nu roepen ze: vrijheid, gelijkheid en broederschap. Dat vind ik prachtig. Ik ben ook een patriot. Wij moeten hier op Urk hetzelfde doen: iedereen gelijk!”

Jannetjen keek hem geschrokken aan. “Nee Riekelt, dat is gevaarlijk. Ik ben een orangist. De stadhouder zorgt voor ons land, net zoals de koning voor Frankrijk deed. Mijn vader zegt dat de stadhouder ons beschermt tegen vijanden. Zonder hem zou alles in de war raken.”

Riekelt zette zijn emmer neer. “Maar wij gewone mensen moeten altijd belasting betalen en we hebben niks te zeggen. De rijken en de mensen

van de kerk hoeven niks te betalen. Dat is toch oneerlijk? De patriotten willen dat iedereen eerlijk behandeld wordt.”

Jannetjen trok boos aan het dikke touw in haar handen. “Misschien lijkt het oneerlijk, maar de stadhouder is door God gegeven. Dat zegt onze dominee ook. Zonder hem komt er alleen maar chaos. Ik vertrouw op de stadhouder, en daarom ben ik orangist.”

Ze keken elkaar fel aan. De golven sloegen tegen de botters en een meeuw krijste boven hun hoofden. Even leek het alsof ze geen vrienden meer waren.

Toen zei Riekelt zacht: “Jij blijft dus een orangist, en ik blijf een patriot.”

“Ja,” zei Jannetjen koppig, “en we zullen zien wie er gelijk krijgt.”

Daarna liepen ze ieder een andere kant op, terwijl de botters rustig heen en weer wiegden in de haven. Niemand wist wie er op Urk zou winnen: de patriotten of de orangisten.

Met dank aan onze sponsors:

VSBfonds, Neerlandia-Urk, Oromar, Braveheart Marine, Hoekstra Assurantie & Makelaardij